
Percepții și tendințe în urma aplicării IFRS în România

*Drd. Irina Diana IORDACHE,
Universitatea „1 Decembrie 1918”
din Alba Iulia, România,
e-mail: irina.iordache07@gmail.com*

Rezumat

O contabilitate bazată pe IFRS facilitează o serie de avantaje atât din punctul de vedere al prezentării și raportării informațiilor financiare, cât și din punctul de vedere al proceselor decizionale, oferindu-le societăților posibilitatea de a accesa finanțare de pe piețele internaționale.

În acest context, obiectivul cercetării de față a fost acela de a identifica percepțiile și tendințele managerilor companiilor românești în urma aplicării standardelor internaționale de raportare financiară, mai ales de a observa dacă prin aplicarea IFRS s-a creat oportunitatea de atragere a surselor de finanțare externă la nivelul societăților românești.

Majoritatea respondenților conștientizează beneficiile pe care societățile ar trebui să le obțină odată cu aplicarea IFRS-urilor. Astfel, 96% dintre managerii intervievați consideră că principalele avantaje oferite de aplicarea IFRS constau, pe de-o parte, în creșterea nivelului de transparență și de comparabilitate a informațiilor financiare la nivel internațional, iar, pe de altă parte, într-o mai bună înțelegere a informațiilor din situațiile financiare și în creșterea rolului contabilității în procesul decizional. Astfel de avantaje ar trebui să conducă la creșterea încrederii potențialilor investitori străini în companiile românești și ulterior la îmbunătățirea procesului de investire în acestea, aspect de care, în prezent, entitățile românești se dovedește că încă nu beneficiază.

Cuvinte-cheie: IFRS; surse de finanțare externă; capital străin; capital autohton

Clasificare JEL: M41

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

lordache, I.D., (2020), Perceptions and Trends Following the Application of IFRS in Romania, Audit Financiar, vol. XVIII, no. 2(158)/2020, pp. 376-384,
DOI: 10.20869/AUDITF/2020/158/012

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2020/158/012>
Data primirii articolului: 7.01.2020
Data revizuirii: 14.01.2020
Data acceptării: 3.04.2020

Introducere

În România, la jumătatea anului 2012, ministrul finanțelor publice a emis Ordinul nr. 881, prin care companiile listate la Bursa de Valori din București (BVB) erau obligate ca, începând cu exercițiul financiar încheiat la sfârșitul anului 2012, să pregătească și să raporteze situațiile financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS).

În același an, la conferința „*Informațiile pentru investitori și transparență. Standardele IFRS*” organizată de către compania Deloitte în parteneriat cu Bursa de Valori din București, Pompei Lupșan, vicepreședinte al Consiliului de Administrație al BVB a afirmat că pentru companiile listate la BVB este importantă aplicarea IFRS la întocmirea situațiilor financiare individuale din cel puțin trei motive, și anume¹:

- IFRS asigură creșterea gradului de transparență a raportărilor conform Codului de Guvernanță Corporativă al BVB;
- investitorii au o mai mare facilitare în realizarea de analize comparative pentru companii din același domeniu, dar din piețe diferite;
- sistemul contabil bazat pe IFRS reprezintă un instrument standard de analiză preferat și cunoscut de investitorii străini, oferindu-le acestora încredere în informațiile financiare publice.

Toate aceste motive care au condus la aplicarea IFRS favorizează pe termen mediu și lung creșterea lichidităților la nivelul companiilor românești (Deloitte, 2012).

După aproximativ 7 ani de la această declarație și de aplicare a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară de către entitățile românești, considerăm important a surprinde evoluția acestor societăți în acești ani și a investiga dacă prin trecerea la o contabilitate bazată pe IFRS s-au obținut beneficiile scontate.

Revizuirea literaturii de specialitate

În ceea ce privește percepția aplicării IFRS, de a lungul timpului s-au realizat o serie de studii cu scopul de a

¹ http://www.banknews.ro/stire/62768_deloitte_audit_cand_pietele_de_capital_transcend_granitele_limbajul_universal_este_esentialimplicatiile_trecerii_la_ifrs_.html

cunoaște care sunt avantajele și dezavantajele aplicării acestui sistem. Astfel, la nivel internațional, studiul lui Dennis Taylor ce își propunea analiza efectelor adoptării IFRS asupra transparenței și calității informației contabile a unor companii listate la bursă în Hong Kong, UK și Singapore a concluzionat că situațiile financiare întocmite conform IFRS nu aduc semnificativ mai multă valoare decât situațiile întocmite conform standardelor naționale, indiferent de nivelul de armonizare a contabilității în cele 3 țări (Dennis Taylor, 2009). De asemenea, la întrebarea menționată de Pilcher și Dean într-una dintre cercetările lor calitative: „Raportarea IFRS adaugă valoare managementului sau guvernului local?”, răspunsul directorilor australieni intervievați pare să fi fost negativ (Pilcher și Dean, 2013, p. 180- 196).

La nivelul României, într-un studiu efectuat înainte de trecerea la raportarea conform IFRS a societăților listate la bursă, Ionașcu și-a propus investigarea opiniilor managerilor financiari legate de viitoarea aplicare a IFRS. Ca urmare a acestui studiu: 78,4% dintre respondenți au considerat că aplicarea IFRS va genera un grad mai mare de comparabilitate a companiilor la nivel internațional; 86,5% dintre respondenți au fost de părere că informațiile obținute din situații financiare raportate conform IFRS sunt mai calitative, oferind date mult mai relevante investitorilor; mai mult de jumătate din directorii financiari (56,8%) au susținut că o raportare conform IFRS oferă o mai bună sursă informațională pentru manageri în luarea deciziilor economice; 40,5% dintre directori au fost de acord cu ideea că IFRS va facilita accesul la piețele financiare (Ionașcu et al., 2011);

De asemenea, Dănescu și Spătăcean, tot înainte de implementarea IFRS de către companiile listate la BVB, precizau că în urma adoptării IFRS companiile vor fi stimulate să-și îmbunătățească calitatea raportărilor financiare oferite părților interesate, sub premisa de a-și consolida o poziție competitivă pe piețele de finanțare internaționale, urmărind o finanțare cu costuri cât mai reduse (T. Dănescu, O. Spătăcean, 2011).

Referitor la rezultatele implementării IFRS după 7 ani de la aplicare, în studiul nostru ne propunem să continuăm cercetarea la nivel național, prin investigarea percepțiilor managerilor în ceea ce privește consecințele aplicării IFRS.

Observarea și analiza fenomenului pe companiile românești este cu atât mai semnificativă dacă ținem cont de contextul economic și juridic specific României.

În primul rând, trebuie avut în vedere faptul că Standardele Internaționale de Raportare Financiară își au bazele și originile în legislația anglo-saxonă (dreptul cutumiar), ceea ce poate crea dificultăți în aplicarea acestora în țări cu context legislativ diferit, cum este și România, care se bazează pe normele dreptului roman.

În al doilea rând, trebuie evidențiat statutul economic al României în comparație cu alte state, în sensul că, potrivit opiniilor unor agenții internaționale de rating, România s-ar încadra în categoria țărilor emergente. Teoria spune că țările emergente ar fi mai deschise aplicării unor cadre de reglementare recunoscute la nivel internațional, cum sunt și IFRS-urile. Cu toate acestea există în literatura de specialitate și opinii care consideră că respectivele norme internaționale nu își ating pe deplin obiectivele la nivelul acestor țări, întrucât apar dificultăți atât în adoptarea și implementarea standardelor, cât și în satisfacerea cerințelor de informare, deoarece pe piață nu sunt prezenți toți utilizatorii de informații. În acest sens, atât în literatura românească, dar mai ales în cea internațională se poate observa preocuparea tot mai acută a specialiștilor de a înțelege de ce este luată decizia de a se aplica IFRS în țările emergente, având în vedere dificultățile și obstacolele întâlnite în procesul de implementare a acestora. Această opinie o regăsim și la Albu, în sensul că implementarea IFRS este complexă și necesită revizuirea și îmbunătățirea a numeroase aspecte, cum ar fi: caracteristicile, atitudinile companiilor românești, perspectiva și caracteristicile sistemului contabil românesc, așteptările utilizatorilor situațiilor financiare, trăsăturile profesiei contabile românești (Albu et al., 2011).

Deși există o preocupare în literatura de specialitate în ceea ce privește aplicarea IFRS în România, totuși complexitatea fenomenului solicită încontinuu cercetări teoretice și metodologice în domeniu.

Trecând în revistă literatura de specialitate și cercetările efectuate în trecut pe tema standardelor de contabilitate internaționale, concluzionăm că deși fiecare țară ar putea să-și construiască o contabilitate în concordanță cu nevoile sale, totuși acest aspect ar putea constitui o piedică pentru investitorii străini, pentru entitățile care colaborează cu filiale din alte țări, cu societăți mamă la nivel internațional sau în cazul entităților prezente pe piețele de capital străine. Astfel, se dovedește că internaționalizarea contabilității poate facilita colaborarea la nivel mondial a entităților, prin comparabilitate,

transparentă și o înțelegere mai ușoară a informațiilor prezentate de entități, însă toate acestea contra unui anumit cost.

Metodologia cercetării

Studiul nostru a avut la bază un chestionar construit în scopul obținerii unor opinii relevante ale reprezentanților entităților care aplică IFRS. Pentru sondaj am ales entități care aplică IFRS, majoritatea fiind societăți listate la BVB pe piața principală și astfel am inclus toate cele 24 de entități din categoria *Premium* și cele 3 din categoria *Internațional*. De regulă, acestea sunt reprezentative, fiind cele mai mari și mai importante entități listate, care se califică pentru criteriile superioare impuse de BVB. Pe lângă aceste mari societăți studiul nostru a mai inclus 20 de entități care aplică IFRS.

Rata de răspuns la chestionar a fost de 53% din eșantionul entităților intervievate, iar răspunsurile primite au fost introduse și procesate în Excel și Stata.

Formularea ipotezelor de cercetare

Dat fiind principalul obiectiv al acestei cercetări, prima ipoteză setată a fost următoarea:

I1: Aplicarea IFRS la nivelul entităților românești facilitează atragerea de surse de finanțare externă.

De asemenea, am dorit să surprindem dacă după aplicarea IFRS managerii din România, în procesul decizional, au devenit mai interesați de utilizarea informațiilor contabile. Pentru a răspunde la această întrebare, am stabilit cea de a 2-a ipoteză

I2: Rolul sistemului contabil a crescut în procesul decizional odată cu aplicarea IFRS.

Mai mult, am vrut să observăm dacă aplicarea IFRS a presupus un efort suplimentar în activitatea entităților. Prin urmare, am setat cea de a 3-a ipoteză:

I3: Aplicarea IFRS implică costuri suplimentare.

Rezultate și discuții

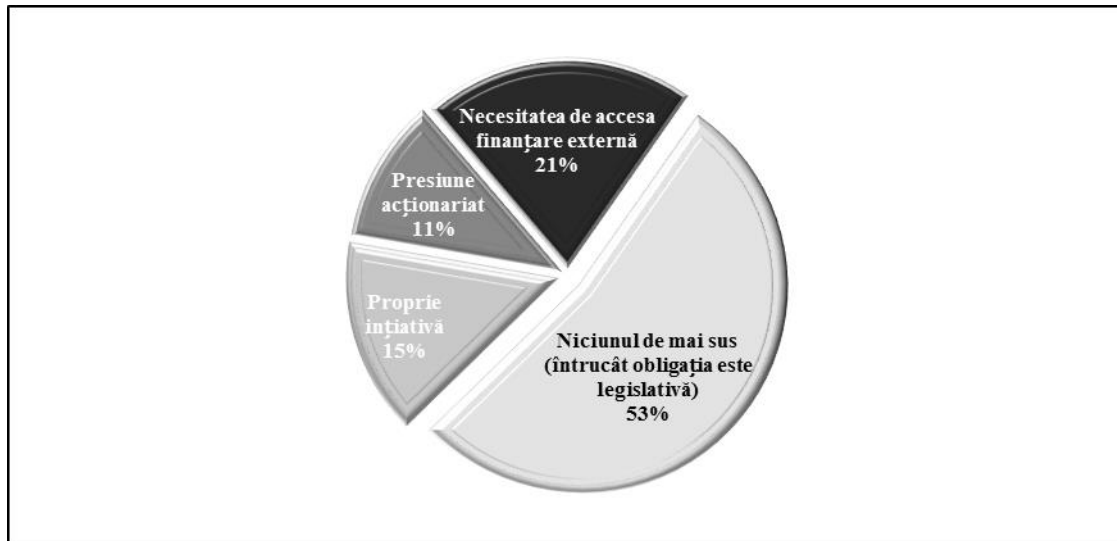
Din eșantionul nostru, care cuprinde 47 de companii, am constatat că toate cele 47 entități aplică IFRS.

Cunoaștem că aplicarea IFRS în România reiese din obligația legislativă, însă pe lângă aceasta am dorit să cunoaștem dacă entitățile ar fi fost interesate de acest sistem contabil dacă nu ar fi existat această cerință.

Astfel, am constatat că 53,2% dintre directorii financiari au declarat că nu ar fi aplicat IFRS dacă nu li s-ar fi impus, însă restul de 46,8% dintre entități ar fi aplicat IFRS și din alte motive (*Figura nr. 1*), cum ar fi: proprie

inițiativă (14,9%), dorința acționariatului (10,6%), o mai bună accesare a finanțării externe (21,3%). Totuși, per total, predomină motivul aplicării IFRS bazat pe obligativitate legislativă.

Figura nr. 1. Motivele aplicării IFRS

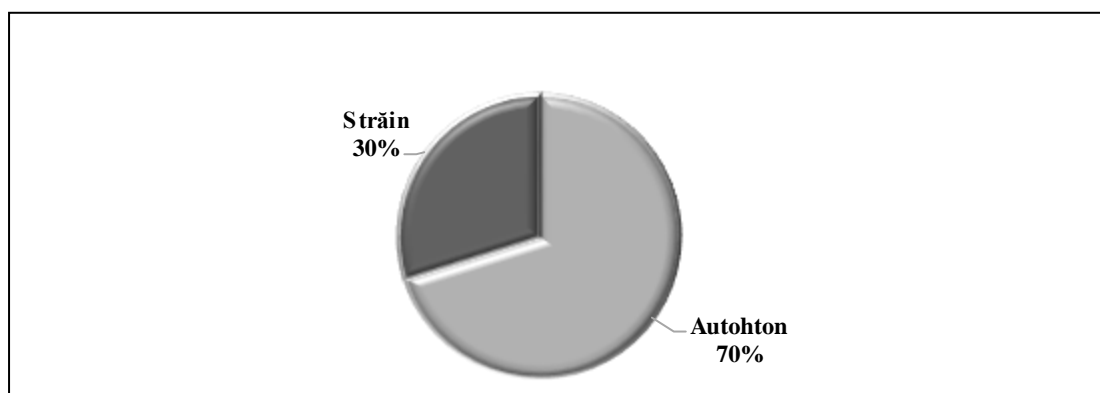

Sursă: Prelucrare proprie

În plus, am vrut să analizăm structura acționariatului societăților care aplică IFRS, respectiv societăți deținute de investitori străini versus societăți deținute de investitori autohtoni. Observăm în *Figura nr. 2* că în prezent din totalul eșantionului stabilit, de 47 companii,

70,2% sunt deținute majoritar de investitori autohtoni, în timp ce 29,8% sunt deținute de investitori străini, posibil că și această structură a capitalului la nivelul companiilor românești să genereze un interes scăzut în aplicarea IFRS.

Figura nr. 2. Capital autohton versus capital străin la nivelul societăților românești

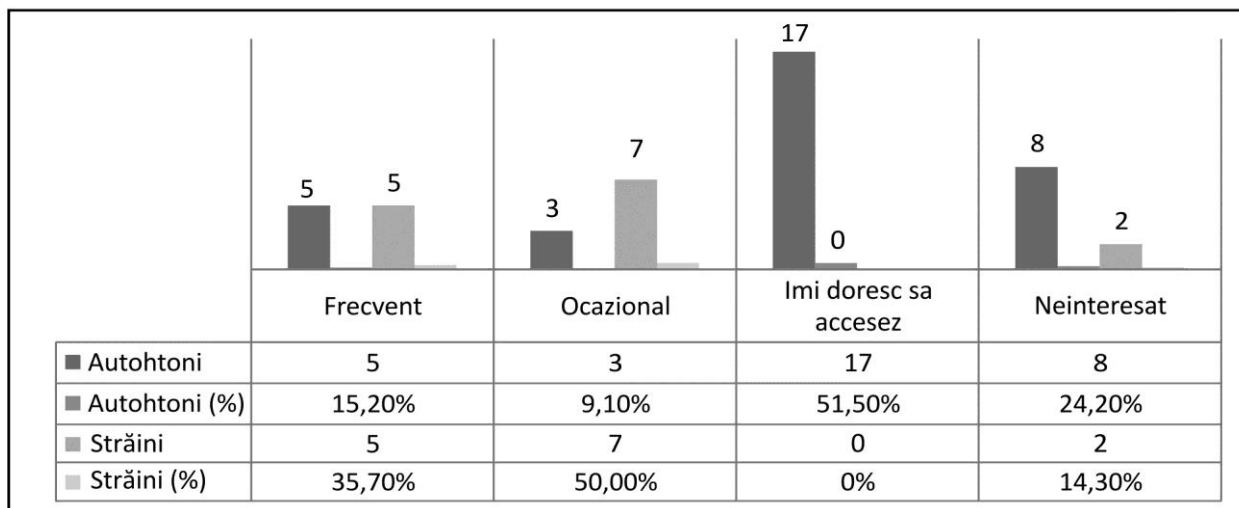
Sursă: Prelucrare proprie

Tot în analiza primei ipoteze, am dorit să cunoaștem dacă acționarii societăților intervievate consideră că situațiile financiare bazate pe IFRS au favorizat atragerea surselor de finanțare externă.

Astfel, în **Figura nr. 3** observăm că societățile deținute

de investitori străini au utilizat sursele de finanțare externă cu o mai mare frecvență decât companiile autohtone. Acestea din urmă doresc să acceseze astfel de surse, dar în prezent doar o pondere de aproximativ 26% reușesc să o facă în mod frecvent și/sau ocazional.

Figura nr. 3. Frecvența accesării finanțării externe de către companiile românești

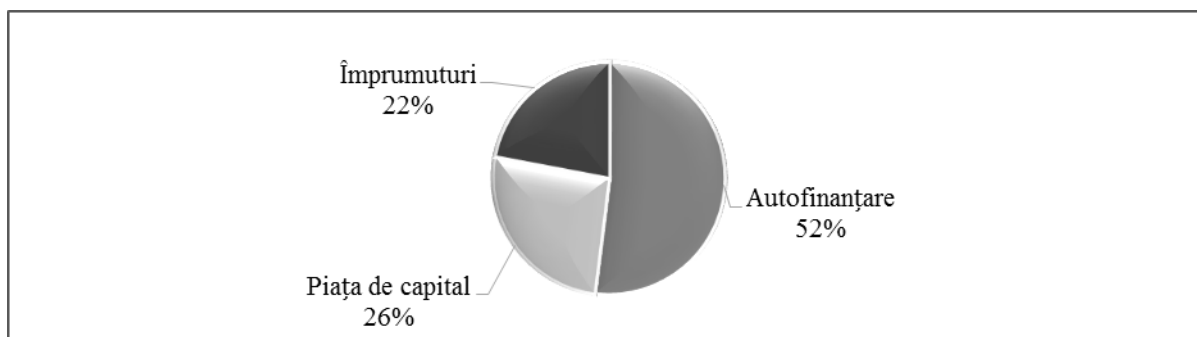

Sursă: Prelucrare proprie

Plecând de la frecvența accesării finanțării externe, rezultatele cercetării devin mai concludente dacă identificăm și natura principalelor surse de finanțare utilizate de companiile care aplică IFRS. Astfel, urmărind rezultatele din **Figura nr. 4**, putem observa că piețele de capital sunt departe de a fi principala sursă de finanțare pentru societățile din eșantionul nostru. Autofinanțarea

este pe primul loc, urmată de piața de capital și la mică diferență de aceasta împrumuturile bancare și intragrup, care, de regulă, presupun și un cost al îndatorării. Acest comportament prudential în atragerea de surse de finanțare din mecanismele pieței de capital este caracteristic sistemului țărilor continentale, care nu au suficientă forță în convingerea investitorilor.

Figura nr. 4. Principala sursă de finanțare utilizată de companiile românești

Sursă: Prelucrare proprie

În această situație, având în vedere rezultatele de mai sus potrivit cărora, pe de o parte, respondenții au afirmat că motivul predominant al aplicării IFRS este unul obligatoriu, iar, pe de altă parte, societățile deținute de investitorii autohtoni, majoritari în România, nu consideră adecvată aplicarea IFRS în atragerea de surse externe de finanțare, avem toate prerogativele să concluzionăm că ipoteza 1 nu poate fi acceptată ca fiind valabilă. Mai mult, făcând o corelație între răspunsurile primite în legătură cu posibilitatea IFRS de a asigura un acces mai mare la finanțarea externă, constatăm atât din **Tabelul nr. 1**, cât și din **Tabelul nr. 2** că principalul motiv pentru aplicarea IFRS în rândul entităților românești nu este nevoia de finanțare externă.

Referitor la validarea celei de a 2-a ipoteze, am dorit să cunoaștem percepția managerilor cu privire la beneficiile asociate implementării IFRS. Astfel, în **Tabelul nr. 1** se observă că majoritatea respondenților au fost de acord că în urma aplicării IFRS s-au obținut o serie de avantaje în ceea ce privește: transparența, comparabilitatea și inteligibilitatea informațiilor financiare, oportunitățile profesionale etc.

Cu privire la creșterea rolului contabilității în procesul decizional, 81,8% dintre respondenți au susținut că odată cu aplicarea IFRS informațiile contabile au fost mult mai utile factorilor decizionali. Astfel, putem accepta ipoteza 2.

Tabelul nr. 1. Percepția respondenților asupra beneficiilor adoptării IFRS

Afirmații din chestionar	Gradul de agreare al afirmației (%)
IFRS a oferit o imagine mai clară și mai corectă asupra situațiilor financiare	80%
Aplicarea IFRS a crescut nivelul de transparentă al situațiilor financiare	96,9%
Aplicarea IFRS a crescut nivelul de comparabilitate al situațiilor financiare la nivel internațional	96,3%
Situațiile financiare raportate conform standardelor internaționale sunt mai ușor de înțeles	76,4%
Odată cu implementarea IFRS rolul contabilității a crescut în procesul decizional	81,8%
Aplicarea IFRS a scăzut costul capitalului	20%
Aplicarea IFRS oferă specialiștilor contabili români oportunități la nivel internațional	90,9%
Aplicarea IFRS a asigurat atragerea de noi investitori	35%

Sursă: Prelucrare proprie

La validarea ipotezei nr. 3, combinând răspunsurile primite cu privire atât la beneficiile, cât și la provocările adoptării IFRS observăm că respondenții nu au fost de acord cu faptul că implementarea IFRS a redus costul capitalului, întrucât numai 20% dintre aceștia au fost de acord cu această afirmație. Mai mult, și alte cheltuieli curente legate de trecerea la IFRS și de aplicarea efectivă a acestora nu s-au diminuat, ci, dimpotrivă, au cunoscut o creștere semnificativă, cum ar fi: cheltuielile cu retratări și ajustări de situații financiare, cu pregătirea personalului în cunoașterea IFRS, cheltuieli cu controlul și auditarea informațiilor raportate conform IFRS, cheltuieli cu reorganizarea infrastructurii operaționale și informatice a companiilor etc. Aceste aspecte rezultă și ca urmare a răspunsurilor primite

la întrebarea referitoare la provocările întâmpinate de către respondenți în aplicarea IFRS (**Tabelul nr. 2**).

De asemenea, răspunsurile privind provocările asociate implementării și aplicării IFRS sunt foarte diverse (**Tabelul nr. 2**). De exemplu: 52,8% dintre respondenți consideră că trecerea la aplicarea IFRS a fost una complicată; 92,7% consideră că formarea personalului a fost o provocare cu costuri ridicate; 74,5% privesc cu scepticism schimbările aduse în reorganizarea procesului operațional și financiar; iar 52,8% se tem de schimbările în infrastructura IT. Având în vedere percepția respondenților cu privire la dificultățile apărute și creșterea costurilor ca urmare a aplicării IFRS, putem accepta ipoteza 3.

Tabelul nr. 2. Percepția respondenților asupra provocărilor întâmpinate în adoptarea și aplicarea efectivă a IFRS

Afirmații din chestionar	Gradul de agreare al afirmației (%)
Trecerea la aplicarea IFRS a fost complicată	52,8%
Aplicarea IFRS nu va ajunge niciodată un sistem unic de raportare la nivel global	21,9%
Pregătirea personalului	92,7%
Schimbări la nivelul procesului operațional și financiar	74,5%
Schimbări la nivelul sistemelor informatice	52,8%
Controlul intern și auditarea informațiilor raportate	73,2%
Prea multă transparență	30,9%
Conceptul de evaluare a elementelor bilanțiere la valoare justă a fost greu de aplicat	67%
Schimbări în procesul legislativ	70,9%

Sursă: Prelucrare proprie

Concluzii

Aplicarea IFRS-urilor ar trebui să ofere o serie de avantaje entităților. Majoritatea respondenților conștientizează acest aspect, considerând că în urma aplicării acestor standarde contabile imaginea societăților s-a îmbunătățit (80%). De asemenea, 96% dintre entitățile intervievate consideră că principalele avantaje oferite de aplicarea IFRS constau, pe de-o parte, în creșterea nivelului de transparență a poziției financiare și a asigurării comparabilității informațiilor la nivel internațional iar, pe de altă parte, într-o mai bună înțelegere a informațiilor din situațiile financiare și în creșterea rolului contabilității în procesul decizional. Astfel de avantaje ar trebui să conducă la creșterea încrederii potențialilor investitori străini în procesul de investire în companiile românești, aspect de care, în momentul actual, entitățile românești încă nu beneficiază.

Ca urmare a acestei analize s-a respins prima ipoteză general valabilă în mai multe jurisdicții ale statelor dezvoltate cu puternice piețe de capital, și anume că entitățile listate care aplică IFRS atrag noi investitori cu mai multă ușurință.

Deși în momentul actual practica românească nu confirmă avantajul atragerii de noi investiții în entitățile care aplică IFRS, totuși crearea unui cadru legislativ prin care companiile cotate trebuie să aplice IFRS este o măsură necesară pentru România ca stat membru al Uniunii Europene. Această necesitate derivă mai ales din obiectivele strategice de atragere de investiții prin consolidarea pieței de capital, comparativ cu alte piețe

de capital mult mai puternice și dezvoltate la nivel european și internațional.

Când luăm în considerare sursa de capital a societăților analizate, concluzionăm că societățile care sunt deținute integral sau majoritar de către investitori străini sunt cele mai interesate să utilizeze IFRS. Acest comportament se justifică mai ales începând cu anul 2007, când România a devenit stat membru al Uniunii Europene, iar piețele românești s-au deschis din ce în ce mai mult către investitorii străini. În prezent, există multe companii multinaționale care operează în România și probabil numărul acestora va fi în continuă creștere, având în vedere că România oferă un cost al forței de muncă mai scăzut decât în alte țări europene. În acest context de convergență și de globalizare a afacerilor este absolut necesar ca și cadrul legislativ românesc să se conformeze atât regulilor europene, cât și celor internaționale în ceea ce privește asigurarea unor sisteme informaționale calitative și comparabile cu alte piețe externe.

O altă ipoteză pentru care aplicarea IFRS este utilă companiilor listate ar avea legătură cu însuși obiectivul de bază al acestor companii în momentul în care decid să opereze pe o piață de capital reglementată, și anume acela de a avea în permanență surse de finanțare. Cunoaștem că investitorii pe piața de capital nu ar pune la dispoziție lichiditățile de care dispun dacă entitățile emitente nu ar oferi un cadru transparent și stabil de prezentare a poziției și performanțelor financiare, așa cum asigură aplicarea cerințelor IFRS.

Chiar dacă aplicarea IFRS este obligatorie pentru companiile listate acest criteriu pare a fi încă insuficient pentru companiile românești în atragerea lichidităților din

piața de capital. Din cercetarea derulată am observat că societățile românești utilizează autofinanțarea ca principală sursă de finanțare, iar celelalte surse externe, respectiv împrumuturile și piața de capital, oferă în prezent un nivel scăzut de finanțare.

Rezultatele studiului nostru sunt în concordanță cu opiniile regăsite pe această temă în literatura de specialitate. Astfel, România este o țară în care cultura pieței financiare se află într-o fază incipientă de dezvoltare și consolidare și, prin urmare, companiile listate reușesc să își finanțeze activitatea, în principal din împrumuturi și resurse proprii.

Mecanismul instituit prin IFRS se află, firesc, într-un proces continuu de adaptare și dezvoltare, corespunzător evoluțiilor și cerințelor relevante din

practică. De exemplu, după cum se cunoaște, în ultimii ani au fost emise și se află în implementare IFRS 15 „Venituri din contractele cu clienții” și IFRS 16 „Contracte de leasing”. Sunt evoluții care ridică pentru profesioniști probleme de natură tehnică și operațională. Prin urmare, acestea vor face obiectul unei cercetări viitoare.

Recunoaștere

Acest studiu este parte a proiectului: „Dezvoltarea învățământului terțiar universitar în sprijinul creșterii economice – PROGRESSIO”, cod proiect POCU/380/6/13/125040, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014 – 2020.

BIBLIOGRAFIE

1. Achim M.V., Borlea S.N., Mare C., Corporate Governance and Business Performance: Evidence for the Romanian Economy, *Journal of Business Economics and Management*, 17(3), 2016, pp. 458-474
2. Albu C., Albu N., Bunea Ș., Calu D., Gîrbină M., A story about IAS/IFRS implementation in Romania – an institutional and structuration theory perspective, *Journal of Accounting in Emerging Economies*, vol.1, no. 1, 2011, pp. 76-100
3. Apostol C., Adoptarea bunelor practici de guvernanta corporativă de către companiile din România, Colecția „Cercetare avansată postdoctorală în științe economice”, *Editura ASE București*, 2015
4. Balsmeier B. și Vanhaverbeke S. (2016), International financial reporting standards and private firms' access to bank loans, *European Accounting Review*, vol. 15, no. 1, 2016, pp. 1-30
5. Bebeșelea M., Accounting information and its users. A study of the supply and demand of accounting, *Economic Management and Financial Markets*, vol 9, 2014, pp. 7-9
6. Dima, B., Dima, S.M., Nachescu, M-L. (2018), Does IFRSs adoption contribute to the protection of minority investors?, *Audit Financiar*, vol. XVI, no. 4(152)/2018, pp. 584-598
7. Ciocan C.C. (2019), Prudence vs. Credibility. A Formal Comparative Analysis between Romanian Accounting Regulations and IFRS, *Audit Financiar*, vol. XVII, no. 1(153)/2019, pp. 114-123
8. Chen, C. J. P., Ding, Y. & Xu, B., Convergence of accounting standards and foreign direct investment, *The International Journal of Accounting*, vol. 49, 2014, pp. 53-86
9. Chen H., Tang Q., Jiang Y., Lin Z., The Role of IFRS in Accounting Quality: Evidence from European Union, *Journal of International Financial Management & Accounting*, 2010, vol. 21, no. 3, pp. 220-278
10. Daske, H., Hail, L., Leuz, C., Verdi, R., Mandatory IFRS Reporting Around the World: Early Evidence on the Economic Consequences, *Journal of Accounting Research*, 2008, 46 (5), pp. 1085-1142
11. Dănescu, T., Spătăcean, O. (2011), Limitări și inadvertențe în procesul de raportare financiară conform IFRS – cazul societăților de investiții financiare, *Audit Financiar*, nr. 4/2011 pp. 42-52
12. Farcane, N., Bliidișel, R. G., Bunget, O.C., Dumitrescu, A. (2019), Perceptions Regarding the Impact of IFRS 15 – Illustrative Examples Step by Step, *Audit Financiar*, vol. XVII, no. 2(154)/2019, pp. 283-297
13. Ionașcu I., Ionașcu M., Munteanu L., Motivații și consecințe ale adoptării IFRS: percepții privind factorii instituționali din mediul românesc, *Audit Financiar*, vol. 9, no. 12, 2011, pp. 33-41

14. Pășcan I. D., Țurcaș M., Measuring the impact of first-time adoption of International Financial Reporting standards on the performance of Romanian listed entities, *Procedia Economics and Finance*, no. 3, 2012, pp. 3-15
15. Pilcher, R., Dean, G., Implementing IFRS in local government: value adding or additional pain?, *Qualitative Research in Accounting & Management*, vol. 6, no. 3, 2013, pp. 180-196
16. Taylor D., Costs-benefits of adoption of IFRSs in countries with different harmonization histories, *Asian review of Accounting*, vol. 17, no. 1, 2014, pp. 40-58;
17. Trabelsi, R., International accounting normalization and harmonization processes across the world: History and overview, *GSTF Business Review*, vol. 4, no. 2, 2015, pp. 54-61
18. Codul de Governanță corporativă al BVB, București, 11 sept 2015, disponibil online la https://www.bvb.ro/info/Rapoarte/Diverse/RO_Cod%20Guvernanta%20Corporativa_WEB_revised.pdf
19. Legea contabilității nr. 82/1991, republicată și actualizată cu modificările și completările ulterioare, disponibilă online la https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Legea_contabilitatii.htm
20. OMFP nr. 881 din 25 iunie 2012 privind aplicarea de către societățile comerciale ale căror valori mobiliare sunt admise la tranzacționare pe o piață reglementată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară, publicat în: *Monitorul Oficial* nr. 424 din 26 iunie 2012
21. OMFP nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, cu modificările și completările ulterioare, publicat în: *Monitorul Oficial* nr. 1020 din 19 decembrie 2016
22. Standarde Internaționale de Raportare Financiară-IFRS, Fundația IFRS, ediția a 7-a revizuită, București, Editura CECCAR, 2015
23. www.banknews.ro/stire/62768_deloitte_audit_cand_pietele_de_capital_transcend_granitele_limbajul_universal_este_esentialimplicatiile_trecerii_la_ifrs_.html
24. www.bvb.ro